

Yttrande

Datum
2016-03-07

Dnr (anges vid skriftväxling)
400-8596-2015

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss, SOU 2015:88 – Gestaltad Livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design

Ert dnr. Ku2015/02481/KL

Generella synpunkter

Länstyrelsen i Jämtlands län (i följande text länstyrelsen) välkomnar utredningens syfte, att stärka arkitekturens, formens och designens värde och betydelse för individen, livsmiljön och den hållbara samhällsutvecklingen.

Utredningen har gjort en omfattande omvärldsbeskrivning och genomgång av förutsättningar vilket är nödvändigt för att möjliggöra förändringar. Utredningen hade dock vunnit på en mer omfattande problemanalys och mer konkreta och slagkraftiga förslag, liksom tydligare beskrivningar av konsekvenser. Som länstyrelsen tolkar det skjuts det arbetet till stor del upp, för att utföras av den myndighet för gestaltad livsmiljö som utredningen föreslår ska inrättas.

Nedan följer länstyrelsens synpunkter på utredningen utifrån kapitelindelning.

Kapitel 4 Perspektivet gestaltad livsmiljö

Länstyrelsen skulle önska en definition av vad perspektivet gestaltad livsmiljö innebär för småorter och den ej tätortsnära landsbygden. Även om utredningen i avsnittet berör landsbygdens utveckling i förhållande till pågående urbanisering, förstärker utredningen staden som norm genom de förslag som ges. Även om urbaniseringstrenden är omfattande och global, är det genom politiska mål och styrmedel möjligt att visa på alternativ finns.

Utredningen nämner att 85 procent av landets befolkning bor i tätorter. Som en information är den andelen endast 65 procent för Jämtlands län.

Kapitel 6 – Nya mål för arkitektur-, form- och designpolitiken utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö

Länstyrelsen tillstyrker de föreslagna målen inriktning. För att kunna tolka, genomföra och följa upp de föreslagna målen behövs dock utredningens kontext. Kännedom om definitionen av begreppet gestaltad livsmiljö är nödvändig, vilket gör målen otillgängliga för många människor. Målen bör formuleras så att de i högre utsträckning kan verka självständigt och fristående.

Länstyrelsen skulle önska att det i övervägandena kring respektive mål fanns ett resonemang kring den icke tätortsnära landsbygdens villkor.

De föreslagna nya målen relation till bl.a. miljömålen, kulturpolitiska målen och de nationella målen för kulturmiljöarbetet behöver förtydligas., t.ex. när det gäller måluppföljning

Kapitel 7 – Myndigheten för Gestaltad livsmiljö

Länstyrelsen är tveksam till behovet att bilda en ny central myndighet för gestaltad livsmiljö. Även om den skulle samverka med befintliga aktörer regionalt tror vi den får svårt att nå ut och medvetandegöra vad god arkitektur, form och design kan bidra med för en hållbar samhällsutveckling i Jämtlands län. Det behövs istället insatser på regional och lokal nivå som i större utsträckning tar tag i landsbygdens behov av och förutsättningar för goda livsmiljöer. Med ekonomiskt och praktiskt stöd från den nationella nivån.

8. Kapitel 8 – Det offentliga och insatser inom arkitektur, form och design

Länstyrelsen tillstyrker att staten ska agera förebildligt och de förslag som utredningen lägger i avsnittet. Det är dock otydligt hur utredningens förslag kommer att påverka länstyrelsernas verksamhet. Är länstyrelserna en av de "vissa statliga myndigheter" som föreslås ha ett särskilt ansvar att verka för kvalitet inom arkitektur, form och design och ta fram program för området? Hur ser ansvarsfördelningen ut mellan den nya

Myndigheten för gestaltad livsmiljö och befintliga myndigheter (bl.a. Boverket)? För länsstyrelsens del måste det vara enkelt att förstå vilka frågor som hanteras av respektive myndighet och en effektiv samordning av uppföljningar och återrapporteringar.

Förslaget att kommuner och regioner ska stimuleras att ta fram program för arkitektur, form och design är positivt och ett sätt att förankra den nya politiken lokalt. Länsstyrelsen ser dock en risk att förslaget inte får genomslag då det kräver extra resurser hos kommunerna. Extra medel, exempelvis i form av liknande satsningar som planeringsstöd för vindkraft och landsbygdsutveckling i strandnära lägen, måste tillföras av staten. Små kommuner behöver få extra stöd och vägledning.

11 Lagstiftning och andra styrmedel

Med tanke på aktuella förändringar av lagar och regler på plan- och byggområdet, som riskerar att motverka en god gestaltad livsmiljö, bör diskussionen om ändringar som stärker möjligheten att arbeta med gestaltungsfrågor fortsätta.

12 Konsekvenser

Utredningen bedömer att "förslagen inte har några direkta konsekvenser för jämställdheten". Men att den i förlängningen ska bidra till en ökad jämställdhet mm. En analys av rådande normer och maktförhållanden utifrån ett jämställdhetsperspektiv borde göras för varje förslag i utredningen. Detta skulle kunna styra inriktningen på åtgärderna till att mer konkret bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist efter föredragning av arkitekt Massimo Cati.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter."

Bengt-Åke Strömquist
Biträdande länsråd

Massimo Cati
Arkitekt